

กระดานข่าว

งานวิจัย ใช้ได้จริง :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

รายสัปดาห์ที่ 3 ประจำเดือนกันยายน 2562

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชรากพืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

มะขามป้อม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phyllanthus emblica* L.

ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

ชื่อสามัญ : Emblic myrobolan, Malacca tree,
Indian gooseberry

ชื่ออื่น : กำทวด (ราชบุรี)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงกลาง สูง 10-15 เมตร เรือนยอดโปร่ง เปลือกต้นสีน้ำตาลเทาหรือดำมีสีส้มออกครีม ผิวบาง หลุดลอกเป็นแผ่นกว้าง เปลือกชั้นในสีชมพูใบเดี่ยวรูปขอบขนาน ขอบใบเรียบ เรียงสลับชิดกันเป็นแนวระนาบบนกิ่งย่อยขนาดเล็กมองดูคล้ายช่อใบ แผ่นใบหนา ใบอ่อนมีขนละเอียด ใบแก่ไม่มีขน มีหูใบเป็นคู่ขนาดเล็กรูปสามเหลี่ยมหรือรูปไข่ ดอกขนาดเล็ก สีเขียวอ่อนหรือเหลืองครีม แยกเพศอยู่ต้นเดียวกัน ออกเป็นกระจุกที่ซอกใบ ดอกเพศเมียมีขนาดใหญ่กว่า ก้านเกสรเพศเมียมี 3 แฉกรังไข่ แยกเป็น 3 ช่อง ผลเป็นรูปกลม ผิวบางเกลี้ยง ผลอ่อนสีเขียวอ่อน เมื่อแก่มีสีเหลือง ไม่แตก เนื้อฉ่ำน้ำ รสฝาดค่อนข้างเปรี้ยว

การกระจายพันธุ์

พบในประเทศอินเดีย จีน ภูมิภาคอินโดจีน
ในประเทศไทยพบทั่วทุกภาคตามป่าเบญจพรรณ
ป่าเต็งรัง และป่าละเมาะ

ประโยชน์ในการย้อมสีไหม

เปลือกลำต้นและใบให้สีน้ำตาลแกมเหลือง
น้ำต้มจากใบและผลมะขามป้อมเป็นสารช่วยติดสี
ในการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ทำให้สีติดเข้ม
คงทนและเส้นไหมเงางามขึ้น

ประโยชน์อื่นๆ

เนื้อไม้แข็งใช้งานได้นาน ใช้ทำเฟอร์นิเจอร์
อุปกรณ์การเกษตร ผลมีวิตามินซีสูง
ใช้เป็นยารักษาโรคเกี่ยวกับตับ และเป็นยาขับปัสสาวะ

